

Izhaja vsakih štirinajst dni vsak drugi torek in stane po pošti ali na dom pošiljan za celo leto

80 kr.

Za tuje drž. več poštni stroški.

„Soča“

z „Gosp. Listom“ in „Primorcem“ stane na leto 5 gld. 20 kr.

PRIMOREC

Oglasi se plačujejo za tristopno petil-vrsto: enkrat 8, dvakrat 7 in trikrat 6 kr., večkrat po pogodbi. Vsa plačila vrše se naprej.

Posamične številke po 3 kr.

Uredništvo in upravnništvo je v Gosposki ulici št. 9.

Rokopisi se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik A. Gabršček. — Tiska „Goriška tiskarna“ A. Gabršček (odgovoren Josip Krmpotič).

Poziv!

Podpisano društveno načelnništvo je sklenilo, postaviti o 50-letnici vladanja Nj. Veličanstva, presv. cesarja in kralja, najvišjega pokrovitelja našega društva, spomenik našemu slovečemu rojaku in junaku: baronu ANDREJU ČEHOVINU (Zhehovin), c. kr. topničarskemu stotniku, čigar ime sije v zgodovini naše vojske in naše domovine v neminljivi slavi, in to v njegovem rojstnem kraju, v Gorenji Branici, v okrajnem glavarstvu goriškem.

Čehovin se je narodil kot sin priprostitih starišev dné 26. avgusta l. 1810. Unovačen l. 1831. k topničarstvu, je služil v slovečem avstrijskem bombardijskem krdelu; pri 4. topničarskem polku je dosegel vse podčastniške šarže. Potem je bil pri imenovanem polku 28. julija 1848. c. kr. poročnikom, in 1. novembra 1849. v II. artilerijskem polku c. kr. nadporočnikom imenovan. Leta 1852. je bil kot c. kr. stotnik premeščen k 8. topničarskemu polku baron Smola.

Ko je Piemont l. 1848. vojskoval z Avstrijo, je bil naš Čehovin nadognjičar, a že tedaj je skazal v bitkah pri Montari dné 29. maja in pri Soma-Compagni 25. julija svojo vojaško nadarjenost. Vsled svojega hladnokrvnega, treznega in spodbudljivega vedenja je bil prvo odličen s srebrno svetinjo hrabrosti I. vrste in koj potem še z zlato svetinjo hrabrosti.

V bitki pri Mortari, dné 21. marcija, streljal je tako grozovito v sovražnika, da se je ta kar umaknil. Čehovinova baterija je napravila tak metež v sovražnih vrstah, da se je mogel naskok dovršiti brez težave. Posledica temu redkemu junaštvu se je pokazala v tem, da so zajeli pet topov, več vojaških voz in kakih 1600 sovražnikov.

Dva dni potem, 23. marcija, v bitki pri Novari, se je odlikoval Čehovin

zopet po drugem junaškem in previdnem činu.

V hudem streljanju grmeče bitke, kjer je sodeloval naš Čehovin, sta bila sneta dva topa njegove polbaterije; ali neprestrašeni junak je odgovarjal z enim topom dvanajsterim pijemonteškim, in to tako dolgo in izdatno, da je bilo možno rešiti se nevarnega položaja 9. lovskemu batalijonu in Franc-Karolovi pehoti, ki so se umaknile.

Korni poveljnik, feldeajgmajster baron d'Aspre, ki je bil priča tega občudovanja vrednega Čehovinovega čina, prišteval ga je največjim junaštvom, koja pozna topničarska zgodovina: to je tudi priznal kapitelj reda Marije Terezije.

Vsled tega je Nj. Veličanstvo, naš presvetli cesar, z najvišjim sklepom z dné 29. junija 1849. Čehovina imenoval najprej vitezom reda Marije Terezije, potem pa l. 1850: baronom.

Čehovin je imel še druge svetinje, namreč papeževo svetinjo, svetinjo velikega nadyojvode toškanskega, vojaškega reda za zasluge III. vrste in častniški križ za zasluge.

Še-le 45 let starega, torej v cvetu moških let, je Čehovina pokosila nemila smrt po dolgi bolezni v Badenu pri Dunaju 10. septembra 1855.

Njegovega pogreba so se udeležili prevzvišeni udje naše cesarske hiše ter načelniki civilnih in vojaških oblastev z Dunaja. Hoteli so na vreden način skazati zadnjo čast Čehovinu, junaku, ki si je nabral toliko lovorik v laški vojski za cesarja in domovino.

Da ostane torej vedno živ spomin na tolikega junaka Čehovina tudi v naši deželi, sklenilo je načelnništvo veteranskega društva goriškega, postaviti mu v njegovem rojstnem kraju, v Gorenji Branici, spomenik, ki ima biti zgovorniši vrstnikom in potomcem nego je pisana zgodovinska besêda. Spomenik bode sporočal o neumrljivih Čehovinovih junaštvi sedanjim in bodočim rodovom!

Ker pa naprava takega spomenika zahteva večjih stroškov, nego bi jim bilo podpisano načelnništvo pri vsej dobri volji kos, obrača se s tem do visokorodnih plemičev, c. in kr. vojakov, c. kr. domobrancev, do veleč. duhovstva, do naših bratskih društev in v obče do vseh blagih somišljenikov z udano prošnjo, da bi blagovolili podpirati to podjetje z radodarnimi doneski.

Sprejme se vsak dar, še tako majhen, hvaležnim srcem ter razglasi se po časopisih.

Darovi naj se blagovolé pošiljati načelnilstvu podpisanega društva v Gorici.

Podpisani odbor goji prijetno nado, da ta poziv ne pade na nerodovitna tla.

II. prim. veteransko društvo za Goriško in Gradsko, pod najvišjim pokroviteljstvom Njeg. c. in kr. Vel. cesarja Franca Jožefa I.

Anton Jacobi, c. kr. domobranski stotnik, društveni predsednik.

Dr. Mih. pl. Hentschel-Wildhaus, I. podpredsednik. **Grof Wiljem Puppi**, II. podpredsednik. **Karol grof Lanthieri à Paratico**, baron **Schönhaus**, c. kr. huz. nadporočnik z. sl., višji poveljnik veteranov. **Josip Pallich pl. Caarburg**, c. kr. domobranski nadporočnik, tajnik. **Ivan Simič**, blagajnik.

Domače in razne novice.

* **Interpelacija o porotnikih.** — Poslanec dr. Gregorčič je interpeloval v četrtek pravosodnega ministra zastran porotnega sodišča v Gorici. — Prihodnja „Soča“ prinese interpelacijo v doslovnem prevodu. — Da bi le kaj pomagalo!

* **V Gorici** je umrl učeraj ob 7. uri zjutraj sedmošolec c. kr. gimnazije g. Danilo Mercina, sin g. vadničnega učitelja. Star je bil še-le 17 let. Pokojnik je bil zelo nadarjen mladenič, ki je veliko obetal svojemu narodu. Koncem lanskega leta je zbolel na pljučnem katarju; iz tega je nastala sušica, ki je uničila nadepolno mlado življenje. — Naravno je, da smrt takega jedinca je nepopisen udarec za stariše. Vsaka beseda v tolažbo je tu zaman, tolaži in čeli naj hudo rano Oni, ki sam ve, zakaj pošilja take udarce ubogim zemljanom. Naše iskreno sozálje! — Pogreb bo jutri ob 2. popoldne. — Naj počiva v miru!

* **Sami smo krivi.** — Iz Črnič nam poročajo: — Županstvo Črniče je tožilo 12 občanarjev radi občinskih doklad in pašnikov; tožbo je sestavil dr. Vinci v imenu županstva v nemškem jeziku pri okr. sodišču v Ajdovščini. Tožbe so bile predložene 9. februarja t. l. pod št. 498., katere je sodišče rešilo v istem jeziku, kakor so bile vložene. Vsi toženci ne razumejo nemškega. Menimo, da je brez potrebe vsak komentar.

* **Slovenski otroci v laških šolah** se naučijo malo ali ničesar, ker ne umejo jezika. Ker jih laški učitelji, učiteljice, veroučitelji ne morejo prida naučiti, vzamejo jih stariši iz šole in pošljejo k župnijskim cerkvam, da jih dušni pastirji pripravijo za sprejem sv. sakramentov. Kakošni so ti nevedni revčki!? Ne znajo še čitati svojega jezika: res, pomilovanja vredni so stariši, taki otroci in dušni pastirji, ki imajo z njimi opraviti. In to se godi le zato, ker merodajni gospodje, ker slovenske krvi žejni Lah, hočejo imeti vse laško v Gorici. Kaj jim je do verskega znanja Slovencev, — katoličanov, da so le Lah, pa je mirna Italija! — Tako „P. List“.

* **Za novo društvo v podporo trgovcev** in obrtnikov so že sestavljena pravila. Več v „Soči“.

* **V Kanalu** je bil 1. t. m. občni zbor sadjarskega društva. Poročilo pride v „Soči“ in prihodnjem „Primorcu“.

* **V naši nadškofiji** se začne vsako leto velikonočna spoved na sredpostno (IV): nedeljo, za katero je čas do Gospodovega vnebohoda ali Velikega križa. Saj že sv. evangelij dotične nedelje govori o čudežnem pomnoženju kruha, kateri čudež pomeni sv. obhajilo, s katerim nas veže četrta cerkvena zapoved, ki se glasi: „Spovej se svojih grehov po stavljenemu spovedniku najmanj enkrat

v letu in o velikonočnem času sprejmi sv. Rašnje Telo“. Bodimo tedaj poslušni otroci skrbne matere kat. cerkve! „P. L.“

* **Dobro mu je zasolila.** — Po Gorici kroži ta-le zanimiva govorica:

Nadepolni sinko našega „podeštata“ je šel v sebe vredni družbi mimo vodnjaka na Travniku. Tam so stala neka dekleta in se slovenski pogovarjala. Venutijev sinko se je zadržal na jedno: Pecà che in una così bella citta si parla questa lingua. (Greh je, da v takó lepem mestu se govori ta jezik). — Ona (razjarjeno) Cossa, cossa la dise! (Kaj, kaj pravite). — On (prezirlivo in ponosno): Cossa, non la sa, chi sono io. (Kaj, ali ne veste, kdo sem jaz). — Ona: Poco mi importa. (Malo mi je mar). — On: Io sono figlio del podestà di Gorizia. (Jaz sem sin župana goriškega). — Ona: A, cossi! Go piacer di conoscerla! E la sua nonna, quando la stava per morir, ga ditto pur: Bog mi pomagaj! (A tako! Drago mi je, da vas poznam. In vaša stara mati, ko je umirala, je vender govorila: Bog mi pomagaj!) — Glasen smeh! Mladi Venuti della Pagnacca se je zasuknil in šel z dolgim nosom. — Pravijo, da je to do cela resnično. Sicer pa: Se non è vero è ben trovato.

* **Kaj je s slovensko šolo?** — Še vedno hodijo le trije otroci v šolo. To nasprotneke jezi! Toliše edinosti in odločnosti starišev se niso nadejali.

V sredo je bila seja deželnega šolskega sveta; razgovor je bil gotovo tudi o slovenski šoli. Kaj so gospodje sklenili, to se pokaže kmalu. — Povemo pa, da dobrega ne pričakujemo nič! Dokler bo Rinaldini v Trstu, ni treba upati Slovincem boljših časov. — Nekateri laški gospodje so zelo zadovoljni z uspehom zadnjih dnij. Pravijo, da zmagajo skoro na vsej črti proti deželnemu šolskemu svetu, kar bo temu samemu ljubo! Venderemo! — Lahonski listi so poročali, da po seji je šel Rinaldini pogledat poslopje nove slovenske mestne šole; pravijo, da Rinaldini je bil jako zadovoljen z vsem, kar je videl. — Taka pisarija je gola lumparija! Radovedni smo, ali bo Rinaldini pustil, da lahonski časopisi takó blatijo njegovo ime v očeh vseh Slovencev.

* **Zopet izseljenec.** — Tudi v četrtek je zaostalo v Gorici dva vagona Rusinov in Poljakov, namenjenih v Ameriko, ker niso imeli v redu vseh spisov in kar je glavno — ne preveč denarja. Pravijo, da za njimi jih pride še. — V Korminu postavijo baje posebne barake nalašč za take nesrečnike. Badeni, tu skrbi za svoje rojake, reši židovskih pijavk ubogo ljudstvo v Galiciji!

* **V Mirnu** je umrl župan g. Vincenc Faganeli v 69. letu starosti. Mož je bil doma in v sosesčini zelo čislán in priljubljen. — Veličasten pogreb je bil v sredo ob 8. zjutraj. Voz in pogrebci so došli iz Gorice. Pogreb je bil veličasten. Naj počiva v miru!

* **Iz Št. Petra** nam poročajo, da priredi „Slov. Zveza“ v svoji bralnici koj po blagoslovu v četrtek 19. t. m. podučenshod. Govoril bo č. g. kaplan Knavs o kmetijstvu in o rokodelstvu. Vabljeni so udje in neudje.

* **O novem deželnem računarju** gosp. Ivanu Kranjcu smo prejeli iz Gorice se te-le vrstice: „Gospod urednik! V zadnji številki ste zares lepó povedali o vrlinah novega deželnega računarja. Ali v nekaterih rečeh ste bili netočni, kar je umljivo in naravno. Naj torej popolnim Vaše poročilce. — Gospod K. je dokončal nižjo realko z odličnim uspehom. — Pozneje je dovršil trgovsko šolo v Ljubljani z odliko. — Enako je z odliko prestal izpit za enoletnega prostovoljca. — Leta 1895. pa je prestal državni računarski izpit z najboljšim uspehom. — Piše in govori pravilno: slovenski, italijanski, nemški in francoski ter nekaj angleški in poljski. — Služil je več let pri znani veliki spedijski tvrdki Parisi v Trstu, Benetkah, Genovi in Parizu, pozneje na Dunaju. — Na to je bil tri leta blagajnik ljubljanske mestne hranilnice in je zdaj višji računarski preglednik velikih posestev barona Mayr v Ljubnu na Štajerskem.“

* **Za predelsko železnico.** — Pred časom smo omenili temeljito nemški sestavljenbo peticijo na državni zbor, da bi se isti odločil za predelsko železnico. Peticijo je uprizoril agitacijski odsek v Boleu, a je datovana v Beljaku. Podpisale so jo te-le občine: Beljak in Trbiž na Koroškem; dalje: Bole, Žaga, Srpenica, Trnovo, Čezsoča, Log, Soča, Trenta, Spodnja Idrija, Cerkno, Šebrelje, Št. Viskagora, Ponikve, Sv. Lucija, Kanal, Deskle, Ročinj, Kobarid, Breginj, Sedlo, Kred, Drežnica, Libušnje, Livek, Idrsko, Tolmin, Anhovo, Solkan, Št. Peter p. Gorici.

Kje je ostala Gorica, glavno mesto v deželi? Izvedeli smo, da je bila predložena v podpis tudi županu dr. Venutiju, a ta je ni hotel podpisati, Zakaj ne? Najbrže se je bal, da mnogi Slovenci v hribih bi marsikako blago dobili na domačo postajo in bi ne hodili kupovat ga v Gorico k znani tvrdki — Venuti. Ako je goriški župan takó malenkosten, bilo bi prav, da bi mu naši rojaki v hribih dali primeren odgovor s tem, da povedó tvrdki Venuti v Gorici, kar ji — tiče.

* **Radodarni doneski.** — Zadnje dni so došli za „Slogine“ zavode ti-le darovi: Ženska podružnica sv. C. in M. v Gorici od preostanka za preteklo leto 40 gld. — Prof. Ant. Šantel 2 gld. — Prof. Ivan Ivančič za tri mesece 15 gld. — V veseli družbi pri Kerševanju v Dornbergu nabral Ivan Drufovka 2 gld. — Notar Kavčič, želez. uradn. Fr. Blažon in trgovec Koren v Gorici po 1 gld. — Na predlog podžupana Berbuča zložili starasini črniške županije 4 gld. 40. kr. — Pri zasebni plesni zabavi v prostorih g.

Podlistek.

Slovaške sličice.

Češki spisala G. Preissová, preložil Fran Tominšek.

1. Ovčica.

Pogorska podobica.

«Hoj, Štefan, Štefan!»

Mali potnik, z očetovo palico v roki, se ogleda. Zdi se mu, da čuje to klicanje že v drugo. Tako stoji nekaj časa, in v resnici: — gori na vrhu se premiče nekaj, kot mamkina ruta, — da istina, to je njena glava. Za njim leti.

«Kaj mi hočejo?», misli Štefan in nagubanči nekoliko obrvi, nevoljen, da ga zadržuje mati na veseli poti.

Proti jej gre, in kmalu se ustavi pri njem mati, le tako domače opravljena, vsa zasopla.

«Morala sem leteti za teboj!», pripoveduje naglo. «Atej se je kregal nad menoj, da sem te pustila iti lačnega. Lahko bi se neki spozabil in pojedel pri kumu kaj mesnega. Tu imaš kruha in dva sira; ko prideš zvečer domov, bomo obedovali. Dobiš kuhanega medenega žganja, mlinec, trnolične juhe, pokancev in kolačev, koliko boš hotel, — ali to ti rečem, spominjaj se na svojo dušo, da ne poješ kaj mesnega pri kumu. Lej, uprav o božiču bi te zlodej dobil!»

«Saj mi je povedal to že atej doma, in jaz imam pamet!», odgovori resno Štefan. «In en dan pa se menda le lahko postim; zato bo dobra večerja».

«Atej je rekel, da ti še nimaš greha, če poješ košček kruha. Jej to po poti, da ti ne bo slabo, ná! Pazi tudi, da si ne umažeš po poti nove suknje; idi vedno po cesti, ne da bi jo udaril po krajši poti črez hribe!»

«Kaj sem neumnež?», dečko nevoljno zakliče in noče ponujenega kruha in sirov. Ko se pa spomni, da je šla mati za njim tako domače opravljena, s kratkimi rokavci, da ima gole roke zelo počrnele, bolj nežno dodene:

«Ali vam je bilo treba v šlebedrah letati za menoj? Glejte, vse so polne snega in gotovo vas zebe».

«I ne!», pravi mati in ga znova sili s kruhom in siroma.

«Le vzemi to, da se ne bo kregal atej!»

Konečno vzame Štefan jedilo, da se ne bo mudil, in se odpravi na daljno pot. Poslovita se z materjo, deček koraka dalje, mati pa leti nazaj domov.

«Naši mislijo, da sem še malo dete», preudarja desetletni Štefan. «Jaz se že lahko zdržim jesti».

Na to zavije kruh in sira v haljo, ki jo nese pod pazduho, in se že smeje v duhu, kako se bo čudil atej, ko pride domov, to jedilo pokaže in pové, da se je postil celi dan.

Dečkove oči se zažarijo. Kako se je veselil tega daljnega pota!

Že o žetvi mu je obljubil kum Štefan Godul čedno mlado ovčico. Pred prazniki mu je naročil, naj pride na božični dan po njo, ker jo ima že pripravljeno za njega.

Kum Godul je v Sobolinu graščinski pastir in nima nič otrok. Štefan je njegov ljubljeneček, zato ga tudi često obdaruje. Rad bi vzel k sebi dečka, ali Štefanov oče,

Marca na debeli četrtek zložili pustinjaki in pustinjakinje 7 gld. 04 kr. Nekdo, ki noče biti „krošta“, daruje za narodno vzgojo naše mile mladeži 10 novčičev, Franc Pirjevic nabral mej Vrtovinčani, Berjani, sv. Križani in Skriljani 3 gld. 50 kr. o priliki odhoda č. g. kaplana Štrancarja iz Kamna v Štanjel.

Furlanski tramvaj. — Dr. Venuti ki je s pomočjo nadškofovega glasu zaprečil v deželni zboru peticijo za vipavsko železnico in ki ni hotel podpisati peticije za predelsko železnico (zapomnite si vi hribovci, ki kupujete pri teh ljudeh!), je razkladal v zadnji seji mestnega starašinstva, kakó napreduje delovanje za parni tramvaj v Furlanijo; dodal je tudi, da ta srčna želja vseh Furlanov (bum!) je blizu ugodne rešitve. — Iz vsega tega je razvidno, da sedanji kolovodje lahonske stranke uganjajo narodnostno politiko povsod, tudi pri železniških zvezah. Vipavske in predelske železnice ne marajo, ker je bojé Slovencev, a delujejo za tramvaj, ki ne bo imel skoro nikakega prometa. Ali so na Dunaju res oslepeli vsi merodajni krogi, da „ne vidijo nič, ne slišijo nič, kot bi bili mrtva stvar?“

Porotne obravnave pričnó 20. aprila. — Na zatožno klop pride kakih 8 Slovencev; državno pravdníštvo je tožilo vse v laškem jeziku, a sodni dvor ne dá obtožnic preložiti na slovenski jezik, kakor je naprotno storil o svojem času s slovenskimi obtožnicami našega urednika. Obravnave in rzsodbe bodo torej tudi nasproti Slovincem le laške, — ako ne pride od zgoraj kaka odločna beseda, ki pove gospodom, da tako politikovanje vsodni dvorani nina mestu. Zares, Lahom ni treba boljših prvoboriteljev nego so gg. svetniki in državni pravdniki pri c. kr. okrožnem sodišču v Gorici.

Nové plinové luči. — V Gorici je ponekod prava mizerija z razsvetlavo. Bela Ljubljana se pripravlja na elektriško luč, v Gorici pa celi deli mesta še plinové nimajo. — V zadnji seji mestnega starašinstva so pa vendar sklenili, da postavijo 17 novih svetilk; postavljanje bo stalo 306 gld., letni strošek pa 357 gld.

Za kolesarje. — Goriški mestni zastop je hotel obdačiti tudi kolesarje; v tem pogledu si je hotel pridobiti prvenstvo v Avstriji. — Toda deželni odbor tega sklepa ni potrdil. — To je povsem pametno! — Goriški municipij ali magistrat, kar hoče biti zadnji čas, nečuveno slabo skrbi za dobre ceste, da so le pomilovanja vredni kolesarji, ki vozijo skozi mesto. Goriške ceste se posipajo z debelim gruščem, kakoršnega ne rabijo niti zunaj na deželi. V tem pogledu je Gorica zadnja vas v deželi!

Zapravljanje mestnega denarja. — Za slovensko šolo niso imeli denarja! Strašno so javkali, da bi se jih vlada usmilila. —

Ali za razne demonstracije imajo vedno dosti denarja! Čuje se, da imenitni „šjor podeštat“ pojde zopet na Dunaj v spremstvu še enega »konselirja«, da bo ondi protestoval proti slovenski šoli. To bodo ministri trepetali pred slovečimi brkami in srepim pogledom, kakor bi jih prišel lasat sam Vittorio Emanuele. (Hudomušneži pa trdè, da gospoda se pojdeto le malce zabavat na Dunaj, ker tu v Gorici nimata dovolj prave prilike). — V ulici Morelli pa hoté odpreti nov laški otroški vrt, menda že osmi v Gorici, v kateri bodo lovili slov. otroke. Takó zapravljajo denar, potem pa tožijo, da so prazne mestne blagajne.

* **Goriška Čitalnica** priredi v soboto zvečer veselico; spored v „Soči“.

V proslavo 50-letnice Njeg. Veličanstva, a za spomenik pok. našemu rojaku baronu Čehovinu je prejelo predsedništvo veteranskega društva v Gorici te darove: Divizijski artilerijski polk št. 37. v Gorici 34 gld. Monsignor Ivan Abram v počeščenje svojega vrlega prijatelja 25 gld. Artilerijski polk št. 10. v Przemyslu 20 gld. Divizijska artilerija št. 19. z doneskom polkovnika Pfriema 17 gld. Častniki 3. artil. batalijona v Petrovaradinu 16 gld. General baron Wagner iz Inomosta 15 gld. Baron Leonhard Bianki 10 gld. — Po 5 gld.: Karol grof Lanthieri, Anton Jacobi, cesarski svet. pl. Sobel, I. R., Urban Gruden iz Petovlja, Jakob Pussig, pl. C. Obleschik iz Linca, divizijski artil. polk v Oseku, tiskar in urednik A. Gabršček v Gorici, Tyrnovsko vojaško veteransko društvo. — Artilerijska zaloga v Pulju 4 gld. 20 kr. Henrik Gros, c. kr. gimn. ravnatelj in Jožef Billissich iz Gorice vsaki 3 gld. — Po 2 gld.: Ant. Klotič pl. Sabladoski, Ivan Simčič, monsignor Pavissich, dr. Al. Rojic, Martin Zucchini, Karol Drašček, vikarij Jožef Šlunder v Gabrovici, Anton Braunitzer, artilerijsko zapovedništvo v Levovu, vojaško veteransko društvo iz Marijinih kopališč na Češkem, polkovnik pl. Ulrich v Kašavi, stotnik Friderik Janko v Budimpešti, pl. Pallich-Caarburg, trgovec Anton Koren, artilerijska zaloga v Karlsburgu na Ogerskem (2 gld. 60 kr.), eksc. vitez Mayer. Artilerijsko zapovedništvo v Temešvaru 1 gld. 65 kr. — Jožef Kosec, vikarij v Novakih in Peter Potočnik vsaki 1 gld. 50 kr. Po 1 gld.: župnik Blazij Grča, Jožef Furlani v Villi Vicentini, stotnik Ivan Hohler, Franc Stermole, župnik Martin Pervanje, monsignor Dominik Filipp, stotnik Ivan Springinsfeld, šolski nadzornik Culot, grof Friderih Attems, polkovnik Ant. pl. Mindl v Kašavi, učitelj Anton Rudež, župnik Franc Kranjc v Breginju, župnik V. Tomanin v Kobljiglavu, vikar Simon Gregorčič v Sedlu, Andrej Konjedic v Plavah, gostilničar Ivan Reja v Gorici, Ivan Wagner, trgovec Anton Fon, veleposestnik Anton Jakončič, trgovec Edvard Pavlin, vitez pl., Catinelli, baron Lichtenburg, major Szolensky

kurat Štefan Mozetič iz Gorjanskega, prof. Šantel, Ivan Castelliz, Ant. pl. Reja, župan v Kozani. — Po 50 kr.: Ivan Prezl, nadporočnik Rudolf pl. Nemethy, Ferd. Schwarz, Kofol Matija, N. N. v Biljani, Anton Kürner, Anton Kašca, Ivan Merznik, Jošk v Cerknem in Oblak Andrej. Franc Delpin 30 kr. — Predsedništvo izraža zahvalo vsem plemenitim darovalcem ter se priporoča slavnemu občinstvu za nadaljne doneske.

Poljaki se izseljujejo kar v trumah. Znana je usoda 250 Rusinov in Poljakov pustne dni v Gorici. Komaj so odšli ti, prišli so drugi. Prošli mesec je laška vlada zopet zavrnila 30 oseb, ker niso imele dovolj denarja za dolgo pot; naša vlada jih je poslala zopet domov čez Reko. — Izseljenci prihajajo tudi čez Koroško, a na Pontebi jih čaka navadno enaka usoda, kakor tu v Korminu. — Naj bi „poljsko ministerstvo“ začelo nekoliko misliti, kakó bi se dalo odpraviti splošno bedo v Galiciji, seveda ne računaje na žepe drugih dežel; poljskim židom bi trebalo stopiti na prste in narod bi si opomogel!

Dostavljamo še enkrat, da braziljska vlada je ustavila brezplačno prevažanje izseljencev; vsakdo bo moral torej plačati vozino in hrano za dolgo pot v Ameriko.

Nesreče. — V Črnicah sta se igrala s slamoreznicó dva otroka. Prvi je potiskal deteljo pod nož, drugi pa je v istem trenutku zavrtel kolo; stroj je odtrgal otroku roko za pestjo, da se je držala le še za spodnjo kito in kožo. Poskušali bodo, da bi se roka zopet zarastla. — Pazite na otroke!

— Neki 30-letni voznik iz Rodeža (občine Deskle) je prišel v petek pod voz, ki ga je smrtno pomečkal. Umrli je v največjih mukah v nedeljo v bolnišnici usmiljenih bratov v Gorici.

— V Koprivi pri Korminu je padel z drevesa 15-letni Zoff in se hudo poškodoval; prenesli so ga v goriško bolnišnico. — 13-letna Pavlin Severina v ulici Lunga je svetila v četrtek s petroljko na seniku; naslonjena je bila na vrata, misleča, da so dobro zaprta. Ali nakrat so se vrata odprla in ona je padla kakih 5 metrov globoko na tla. Luč se je sicer ugasila, ali zdrobila se je in kosci stekla so ji uzročili več hudih ran, posebno na vratu; spregovoriti ni mogla. Vendar za življenje ni nevarnosti.

Novačenje. — Prosimo gg. župane in tajnike v deželi, da bi nam sporočili, koliko mladeničev so letos vzeli k vojakom. — Gorica se je letos zopet skandalozno obnesla. V 3. razredu so vzeli same Slovence, in po vrhu tega menda same — „Sokole“. — Mestni mladiči so se vozarili po ulicah in tulili (peti itak ne znajo), a nikdo jih ni oviiral. Ko so pa došli okoličani nadomestiti mestni primankljaj, se je vse drugače postopalo z njimi! Slovenske pesmi nočejo sli-

Tomaž Pražjenka, noče tega dovoliti, čeravno ima sedem otrok, jednega mlajšega od drugega. Štefan je drugorojeni.

Pastir Godul je nesel tri Pražjenkove otroke h krstu. Nato je zapustil Pražjenka na voljo svoje žene, katoličanke, luteransko vero in je vzel za ostale otroke drugega kuma, katoličana. Zdaj je bilo proč s srčno razmero mej starima prijateljema. Pražjenka se je obnašal, kakor gre v novi veri, in ni ga malo bolelo, da mu Godul ni hotel odpustiti prestopa h katoliški veri. Koliko je bilo zaničevanja in zbadanja! Mirni, pohlevni Pražjenka že za to ni mogel prestati v Sobolinu. Odpovedal je občini in prejel mesto občinskega pastirja v Suranih višje v gorah.

Tukaj ga je često obiskal kum Godul. Prinesel je svojemu ljubčku Štefanu vselej kako darilo, ali tudi tu se ni mogel zdržati pri pomenkovanji, da ne bi piknil starega prijatelja s kako besedo.

«Vsaki po svoje, kum, vsaki po svoje! Saj ti tudi kdaj umrješ, kakor jaz».

To je bila vsa Pražjenkova modrost, s katero se je menil braniti pred Godulovimi napadi. V sreču pa je bil čedalje bolj nevoljen na starega znanca, da ne dá pokoja njegovi veri in jo hoče zasmehovati.

Godul se ne umodri, in tako se nekedaj dogodi, da se začne Pražjenka še drugače braniti:

«Kum, če me boš vedno takole napadal — brez povoda, ne upaj si češče priti k meni».

Godul se je koj dvignil in odšel. Nikomur ni rekel »z Bogom«; le nekako plaho se je ozrl po mlademu Štefanu, ki je dobil ime po njem samem.

Od te dobe sta bila občinski turanski in graščinski sobolinski pastir v veliki jezi. Lani pred božičem je pa slučajno zvedel Pražjenka, da je umrla ta teden Podolova žena. Iznenadilo ga je to, in ko je pletel vitrne koše, s katerimi se je po zimi živil, moral si je neprenehoma otirati oči. Tudi žena je jokala, dasi ni imela posebne ljubavi do Godulke, ko je še živela.

«Katoličan sem», preudarja Pražjenka in gre počasi k skrinjici, kjer je imel hranjeno praznično obleko. Oblekel je suknjo, na glavo širok klobuk, v roko palico, ali ko je bil že oblečen, ustopil se je k oknu, prijel brado z levico in premišljeval:

«Katoličan sem in moral bi se ž njim pomiriti! Kaj pa, ko bi oni rekel, da sem še rad prišel k njemu, in ko bi začel znova gosti ono staro?»

Ko še vedno stoji tako neodločen, ugane žena, kaj je, in mu reče:

«Veš kaj, Tomaž; on ima našega Štefana zelo rad! Pošljiva ga k njemu in sporočiva, naj ga Bog utolaži».

To je dobra misel! Pražjenka pogleda svojo ženo prav tako hvaležno, kakor ondaj, ko mu je še mlada deklica obljubila, da ne vzame nobenega drugega. Samo da je imel tedaj malo drugačne oči, temneje in žarnejše.

Pražjenkovka koj umije Štefana, počese ga, dá mu na glavo klobuk staršega brata Tomaža; kajti že je minila doba, ko je slehernó leto dobival Štefan nov klobuk od kuma. Deček ne vé, kaj početi od veselja, da bo znova videl kuma Godula.

(Dalje pride).

šati! Sicer nimamo nič proti temu, da se omejuje razsajanje in petje po ulicah, ali postopa naj se z vsemi enako! — V sredo je redarstvo zaprlo tri okoličane na Goriščeku.

„Kopališče“ za mrtve v Gorici ali po laški „il bagno per i morti“ daje vedno povod ostrim pritožbam. Kakošne so, je dovolj znano čitateljem našim. Poročali smo tudi o novih poskusih za izsušenje tal in o novem načinu pokopavanja. „Corriere“ poroča, da posebna komisija je vsa ta dela pregledala natančno in bila „jako zadovoljna“. Komu boste dajali kaj takega razumeti? Ali menite, da smo sami tepci v Gorici, da ne znamo ceniti po vrednosti tega, kar vidimo na svoje oči?! — Še nekaj: Naše pokopališče je interkonfesionalno; vsak grob treba sproti blagosloviti. Kaj pravi katoliška „Eco“ k temu? Zakaj ne zahteva, da odpravijo tudi veliki križ sredi pokopališča? Križ ne tiče na tako pokopališče!

Požar na Ajševici. — Požar, o katerem smo že govorili, je uročil Čibeju Janezu št. 70. okoli 1700 gld. škode; zavarovan ni bil. — Podal je prošnjo na glavarstvo, da bi isto doseglo kako podporo ali pa uprizorilo nabiranje darov po deželi. Nadejati se je, da se nekaj zgodi.

Volitev župana vršila se je 5. t. m. v Št. Andrežu ukladu neutemeljenim utokom, katerih se je veselil neki naj večji zakotno-revolverski list v Gorici. Izvoljen je bil g. Jožef Lutman; podžupanoma pa gg. Franc Zavadlav, Jožef Molar in Franc Paškulin. O ti priliki so zbrali za „Slogine“ zavode 12 gld. 27 kr.

V Ločniku so Furlani ustanovili laško „Bralno društvo“ („Gabinetto di Lettura“). Predsednik je neki Pavlo Cecuta. „Corriere“ je zelo vesel novega društva. — Kaj pa nekatere naše vasi v okolici? Ali bodo spale še nadalje? Solkan in Podgora sta zaspala; Št. Peter se giblje; Št. Andrež spi že dolgo. — Na delo, rojaki, na delo!

V Vrtojbi je večje število rodoljubnih mladeničev in mož. Ti so sklenili, da zopet obude Čitalnico. Tudi pevski zbor ustanove. Za poučevanje petja imajo požrtvovalnega učitelja g. Zorna. — Živili Vrtojbenci! Le naprej!

Iz Bolca nam poročajo, da po kratkem odmoru je začela že zopet razsajati davica med otroci. — Šolo so morali zopet zapreti.

S Srpence so nam doposlali večji dopis, ki odgovarja nekemu poročilu z Bolškega v „Edinosti“ (ponatisnjem tudi v „Primorcu“) in ki se čudi odlikovanju nekdanjega župana g. Logarja za zasluge radi pogozdovanja. Ne zdi se nam potrebno, da bi dopis ponatisnili v celoti. Zato naj sledi le stvaren popravek: Omenjeni odlikovanec je prevzel prvi vlado na Srpenci. Vlada je izvrstno. Dokaz, da takratni glavar Winkler mu je osebno prinesel v hišo srebrno svetinjo, diplom in še 100 gld. Prvi je bil g. Logar, ki je začel pogozdovati „Pokrivenik“, kjer je bila goličava. Vsaka hiša morala je takrat na odločeni jej prostor zasaditi ali topole, orehe ali črešnje. Naslednje leto prosil je g. Logar glavarstvo, da bi poslalo bore in smreke, kar je isto tudi storilo. Koze so se odpravile na ukaz g. Logarja. Čast komur čast!

Iz beneške Slovenije. — Deklina Marijana Trušnjak v Truškah pri Dreki je povila 28. februarja nezakonsko dete. V strahu pred svetom je to dete pokopala — živo. Ali pravica je položila svojo roko na nesrečno mater in jo zaprla. Zdaj čaka pravične kazni.

— V Vidmu je umrl nadškof Ivan Marija Berengo v 67. letu starosti. Nadškof je bil od l. 1876. — Zeleti bi bilo, da bi njegov naslednik imel več zmisla za Kristusov nauk: „Pojdite in učite vse narode“, in da bi za tako sveto nalogo vzgajal duhovščino za uboge beneške Slovence v svoji gimnaziji in semenišču! Tamkaj vzgajajo duhovščino tudi za 40.000 beneških Slovencev, a slovenskega jezika se ne uče.

Onim našim naročnikom, kateri so si kupili srečke dunajskih revežev (žrebanje je bilo 18. pr. m.), ako še ne vedo izžrebane

številke, postreže naše upravištvo s tem, da se mu priznani številkasrečke in pridene dopisnice ali znamko za odgovor. Upravištvo ima natančen razkaz o vseh izžrebanih 5100 dobilkih.

Razgled po svetu.

Avstrija. — Umrlega nadvojvodo Albrehta Salvatorja so prepeljali iz Griesa pri Bocnu na Dunaj, kjer so ga položili v cesarsko grobnico v kapucinski cerkvi. — Njegovo Veličanstvo je imenovalo Arkadija Czuperkovicza gorško-vshodnim nadškofom za Bukovino in Dalmacijo. — V Pulju je umrl podadmiral baron Wipplinger. — Na Dunaju je umrl contre-admiral vitez Lehnert. — Avstrijsko kvotno odposlanstvo si je izvolilo predsednikom grofa Schönborna. — Dunajska policija je zaprla izdajatelja časopisa „Extrablatt“, ker je poneveril 8000 gld. naročnine. — Pri dunajskih volitvah v prvem razredu je bilo izvoljeno 18 protisemitov in 28 liberalcev. Konečni uspeh je torej 96 protisemitov in 42 liberalcev. — Torej tudi v I. razredu, kjer volijo najbogatejši Dunajčani, so pridobili antisemiti 4 nove mandate. — Naš cesar, ki je bival s cesarico na rtu sv. Martina, obiskal je predprošli teden v Mentoni (Francoski) predsednika republike Faurea, kateri mu je obisk vrnil. Francosko prebivalstvo je pozdravilo cesarja z burnimi klici „Živio cesar Avstrije“, „Živio mir“ in „Živila Francija“. Cesar je bil zelo iznenajen radi presrčnih ovacij, katere so mu priredili Francozje. — Zunanji minister grof Goluchowski je obiskal prošli teden nemškega kancelarja kneza Hohenlohe v Berlinu. Temu obisku pripisujejo zvezo radi položaja Italije v Afriki, pa tudi to, da je le vrnil Hohenlohu obisk in da se predstavi nemškemu cesarju, kateri ga še ne pozna. — Pisalo se je, da je nastalo nesporazumljenje v Badenijevem ministerstvu. Minister Glanz baje odstopi. — Na vprašanje pravosodnega ministra Glanza je izjavilo svoje mnenje vrhovno sodišče na Dunaju o govorih, ki so bili izrečeni v državni zbornici v drugih deželnih jezikih avstrijskih, v tem zmislu, da takšnih ni smeti zapleniti. Z ozirom na ta sklep, misli minister predložiti zbornici zakon v zaščito neslovenskih govorov. — V odseku za volilno preosnovo gre vse tako, kakor želi vlada in kakor kaže predloženi načrt. — V proračunskem odseku je bilo nastalo navskrižje radi ustanove železniškega ministerstva. Levičarji so bili namreč glasovali proti tej postavki, ker je bila odklonjena njih resolucija do vlade, da si v prihodnje pri takih slučajih priskrbi privojeno mej Badenijem in levičarji, kajti v naslednji seji so se pobotali. — Na Dunaju zgradé novo gledališče, katero se odpre 2. decembra 1898. v spomin na 50-letnico cesarjevega vladanja. Potrebni denar zberó z radodarnimi doneski. Proračunjeno je na 500.000 gld. in bo namenjeno v cenó obiskovanje gledališnih predstav. Oklic še ni izdan, pa je že zbranih 250.000 gld. — V tovarni papirja Leykam-Josefthal pri Gradcu je ustavilo delo 1300 delavcev, ker sta bila odpuščena dva delavca, katera sta zahtevala zboljšanje mezde v imenu ostalih.

Državni zbor. — V sedmi seji 26. pr. m. je predložil poljedelski minister načrt zakona o ustanovi gospodarskih zadrug. Isti je bil izročen gospodarski komisiji. Domobranski minister je odgovoril na neko interpelacijo posl. dr. Pacaka radi nesprejetja nekega poziva v vojaških rečeh, ki je bil sestavljen v uradnem jeziku — nemškem, ter izjavil, da je bil pravilen postopek vojaške oblasti, dočim nesprejetje more imeti posledice, kedar se to zgodi, ko se vabi pod orožje. Posl. Pomber je uprašal, kedaj pride v veljavo zakon o preskrbovanju vojaških udov in sirot. Na to je odgovoril minister, da je to odvisno od obeh državnih zbornic. Načrt je bil predložen obema zbornicama istočasno, a še ni rešen. V isti seji je bilo izvoljeno to-le kvotno odposlanstvo: dr. Beer, dr. Russ, dr. Menger, Klun, Jaworski, Zaleski, Zedwitz, Janda, Kaizl in dr. Ebenboch. Preslo se je potem

k razpravi o naučnem ministru. Minister Gauč, na razna vprašanja, se je izjavil nasprotnim filozofičnim tečajem, ki so bili ustanovljeni kot prehodni med gimnazijem in vseučiliščem. Isto tako se je izjavil nasprotnim nadzorovanju učiteljev ter rekel, da bi takšno ubilo pri učiteljih vsako veselje do delovanja. Glede vzgoje žensk je izjavil minister, da šolska uprava ne misli ustanavljati gimnazijev za ženske. Veli, da bi škodovalo moškim v gmotnem pogledu, ako bi jim ženske tekmovala v službah. Šolska uprava proučuje način, da žene dobé tako vzgojo, ki bo koristila prihodnjim soprogam in materam. Stori vendar potrebno, da bo možno ženskim kandidatijam polagati zrelostne izpite pri drž. gimnazijah; isto tako bodo priznani diplomi, doseženi na vseučiliščih zunaj Avstrije, ako so se kandidatije podvrgle zrelostni preiskunji na domačih šolah. Tudi na avstrijskih vseučiliščih se ukrene potrebno, da bodo mogle ženske končati svoje nauke. — V osmi seji 28. pr. m. je bil sprejet naslov „Srednje šole“ in z njim postavka o celjskem utrakvističnem gimnaziju s 141 proti 108 glasovom. V deveti seji 2. t. m. je storil obljubo novoizvoljeni poslanec Koblar. Poslanec Mosconi je interpeloval vlado radi grobov, katere uporablja banka „Slavija“ na svojih zavarovalnih knjižnicah. Pri nadaljevanju razprave o naučnem ministerstvu zahtevala sta posl. Chotkovski in dr. Scheicher, naj se mladina odgaja bolj na verskonravni podlagi. Kronawetter je zahteval popolno ločitev šole od posamičnih veroizpovedanj, katere naj bi same skrbele za versko vzgojo otrok. Posl. Funke je govoril o nemških šolah v Pragi, a Dobernig pripovedoval, da ne marajo koroški Slovenci za narodnostna slovenska stremjenja. Bil je sprejet predlog dr. Pernerstorferja, naj vlada določi skrajne roke za izplačevanje mezd delavcem pri rudokopih. Posl. Klun je ugovarjal Dobernigu radi njegove trditve o koroških Slovencih ter zahteval, naj se razdeli deželno šolsko nadzorstvo na Kranjskem. Po govoru posl. Šamaneke in Fourniera je bilo sprejeto poglavje „ljudske šole“. Koncem seje je interpeloval posl. dr. Forreger, zakaj se zahteva znanje slovenskega jezika v razpisu natečaja dveh dvornih svetovalcev pri najvišjem sodišču? — V deseti seji 3. t. m. prislo se je na razpravo finančnega ministerstva. Govoril je minister Bilinski ter se dotaknil tudi vprašanja nove pogodbe z Ogersko in izjavil, da vlada želi spraviti avstrijske koristi v soglasje z ogerskimi, a bo zastopala odločno avstrijske koristi, da doseže pravično sporazumljenje. Posl. Ludwigsdorf je interpeloval radi zboljšanja plač vojaškim uradnikom. — V enajsti seji 3. t. m. je pričela in 9. t. m. je bila dokončana razprava o proračunu finančnega ministerstva. Pri istem so prinašali na površje razni poslanci zahteve ljudstva želeči, naj se ustreže njega željam. Sprejeta je bila tudi resolucija radi časnikarskega koleka, naj bi proračunski odbor reč proučil in stavil primerne nasvete. — V seji 10. t. m. je pričela razprava o proračunu poljedelskega ministerstva. Najprvi je govoril posl. Perić in predlagal razne resolucije ozirom na dalmatinske kmetijske razmere. Posl. Dyk je zagovarjal organizacijo kmetov. Posl. Fux je bil proti zavarovalnici živine na Moravskem. Posl. Rigler je dokazoval potrebo protisemitov. Po govoru poslancev Oberndorferja, Razkošnega, Stefanoviča itd. govoril je poslanec Robič in pojasnjeval uzroke propadanju kmetijskega stanu. Posl. Ghon navajal je razne pritožbe proti gozdnemu in domenskemu ravnateljstvu v Gorici in zahteval ustanovo šene sličnega ravnateljstva za južne dežele. Posl. Morre (nemški liberalce) je govoril proti nagradam pri dirkah konj. Napadel je bivšega ministra Falkenhayna, ker je bil on tisti, kateri je povišal nagrade, a kmetom, kateri so ga prosili pomoči, je nasvetoval, naj le molijo. On je tega mnenja, da bi bil moral tako nasvetovati tudi sportsmanom, ko so zagovarjali povišanje nagrad. Ropotal je sploh proti dirkanju ter navedel izgled, da je konj „Tokio“ pri dirkah v Londonu prispel še-le 14. na cilj. Predložil je konečno, naj se 50.000 gld., kateri so namenjeni za dirke, uporabi za druge, kmetovalcem ko-

ristne svrhe. V isti seji je naznanil predsednik, da sta odložila državnozborsko poslanstvo češki plemenitaš Clam-Martini in Mladočeh dr. Fořt.

Ogerska. — V zbornici je predlagal poslanec Košut, naj madjarska vlada povabi k millenijskemu švindu tudi evropske velevlasti. Ako se pomisli, da je to reč zunanjega ministerstva in ne madjarske vlade, je v resnici smešno, kako more kaj takega zahtevati ta prismojeni poslanec. Na Dunaju so že sili te komedije z razstavo, ker so prepričani, da je zraven velike pretiranosti, ki ne odgovarjajo gotovim dejstvom. Uprasanje pa ostane zanimivo, ali bo ubogal zunanji minister Goluchovski glas madjarskega poslanca, katerega podpira tudi madjarska vlada? — Obe zbornici sti izvolili določeno število članov v kvotno odposlanstvo. — V zbornici je govoril bivši minister Koloman Tisza precej znamenit govor radi odpušči trga, pogodbe z Ogersko, o kateri so sklepali deželni zbori avstrijski in sam državni zbor, ter izjavil, da upa, da doseže sporazumljenje. Nasproten je samostojnosti v tem pogledu, ker bi bila pogubna za obe državni polovici. — V Sibirju (glavno mesto Sedmograške) je bil obsojen na 10 dni zapora ali 100 gld. globe rumunski rodoljub dr. Ratiu, ker je izdal neki proglas na Rumunce. — Nekateri časopisi so naznanili, da je madjarska vlada zankala navadno letno podporo 30.000 gld. grško-katoliškemu duhovništvu. — Minister Banffy je sklical zaupen shod poslancev srbske narodnosti v svrhu dogovora radi sklicanja srbskega narodno-cerkvenega posvetovanja ter o razpravnih predmetih. — Ogersko kvotno odposlanstvo si je izvolilo predsednikom Kolomana Szela. — Pred budimpeštanskimi porotniki se je zagovarjal odvetniški pisar Ziak radi jednega članka v turčanskim „Nar. Nov.“ Porotniki so ga spoznali krivim z 10 proti 2 glasoma in je bil obsojen vsled tega na 4 mesece ječe in 100 gld. globe. Živel madjarska svoboda. — V zadnji številki objavljena volitev vrškega pravoslavne škofa se ni vršila. — Dulcis in fundo. V madjarskem narodnem kazinu so določili 6600 gold. za smodke, katere se je imelo kupiti. Premeten sluga pa, namesto kupiti smodke, pobral je kopita z denarjem vred na veselje kazinašev. Zasačili so ga na Dunaju, — pa brez denarja.

Italija v Afriki. — Italija v Afriki nima sreče. Nje vojska doživlja poraz za porazom. Uspehi v začetku vojne so opijanili italijanske državnike, da so že mislili, kako zasedejo vso Abisinijo. Vojskovodji Baratieriju so peli slavo na vsej črti, dokler se ni spekel. Neuspehi v zadnjem času so se pa pripisovali le njemu za uho in vsled istih je imel postati žrtev, to je, vlada mu je naznanila, da mu odvzame vojskovodstvo v Afriki druga oseba, general Baldisera. Predno je izročil vajeti svojemu nasledniku, poskusil je bojno srečo — na svojo veliko nesrečo. S 15.000 možmi in 60 topovi je naskočil pri Adui sovražnika, kateri pa je bil baje številno štirikrat močnejši. To svojo smelost je plačal krvavo, kajti šoanska vojska mu je zasolila za večni spomin: — pregnala je italijansko vojsko, ubivši 5000 vojakov in zaplenivši 59 topov. Trdi se, da so mej ubitimi tudi trije generali, a tudi Galliano da je mrtev. Ta nevesela vest je globoko užalila italijansko prebivalstvo, največ pa Crispijevo vlado, ki je upala, predstaviti se zbornici z zmagonosnimi vestmi iz Afrike. Na tako presenečenje pa se je morala udati usodi in stopiti pred njo 5. t. m. kot ponižni obdolženec, prošé milosti in odpuščenje za storjene grehe. Ubogo italijansko ljudstvo zlorablja razni državniki na vse mogoče načine. Doma umira gladu, ker je preveč obdačeno, in se mora seliti drugam, ako sploh želi živeti. Radi slavočlenosti vladnih organov in strateških pogreškov vojskovodij bo ljudstvo še bolj ubožalo in zbegano, kajti nikakor ne bo moglo zadovoljiti vsem zahtevam v pokritje vojnih stroškov, ki so bili vrženi v morje na veliko sramoto italijanske države pred očmi prosvitljenih narodov, ki občudujejo le vrline necivilizovanih zamorcev v Afriki, Italijo pa

pomilujejo. Prvi med prvimi, kakor že navadno, je bil nemški cesar Viljem, ki je izrazil svoje sožalje radi poraza v Afriki pri italijanskem poslaniku v Berlinu. Zadnja poročila iz Italije so ta-le: Po vseh večih mestih Italije je ogorčenje proti Crispiju nepisno. Množice so po mnogih mestih kričale: „Abbasso Crispi! Morte a Crispi! Morte all' assassino!“ Za splošno ogorčenje je jako značilna demonstracija, ki se je dogodila na kolodvoru v Padovi. Na kolodvor je došlo 21 vojakov, namenjenih v Afriko. Ogorčena množica pa je udrila na postajo in je hotela zabraniti odhod vlaka, da prepreči odpotovanje vojakov. Celó na železniški tir so se metali ljudje, ne zmenivši se za puhačo lokomotivo. Se-le večemu oddelku vojakov se je posrečilo odgnati demonstrante. Generala Baratierija so že pozvali na povrnitev v domovino, kjer ga postavijo pred vojno sodišče. Med padlimi je tudi znani bivši poveljnik utrdbe Makallé, polkovnik Galliano. O generalih Dabormida, Albertoni in Arimondi se še ne zna ničesar. Ministerski svet je sklenil, pozvati v dejansko službo vojake letnika 1872. Iz tega sklepajo, da odposljejo še 30.000 mož v Afriko. Utrdba Adigrad, v kateri je nakopičeno na milijone vrednosti streljiva in živeža, je obkrožena z Šoanci. — Napad Šoancev je moral biti zelo hud, kajti zbegal je italijanske vojake tako, da niso znali, kje so; bežali so na vse strani, da jih zapovedniki niso mogli ustaviti. Sam Baratieri, oborožen z mečem in samokresom v roki, ustavljal je vojake, a ni pomagalo nič*. Ako so se kje zbrali v skupino, so bili pobiti od nasprotnikov. Tudi zapovedniki mej seboj se niso razumeli in se niso podpirali, vsak je vojeval na svojo pest. O generalih Dabormida, Albertoni in Arimondi poročajo, da so zajeti, a Baratieri da je lahko ranjen. Francoski poročevalci iz Afrike naznanjajo, da je poginilo 5000 vojakov in 150 častnikov. To potrjujejo tudi drugi viri. Dvomi se pa o resničnosti podatkov, v kolikor se dostaja visokosti padlih, kajti trdi se, da jih je mnogo več. Sploh, ni mogoče zvedeti pravega položaja radi občne zbeganosti. (Glej vesti niže).

Ljudstvo v Italiji je razkačeno na vlado in pripravlja po vseh mestih protiafricanske demonstracije. Najresnejša je bila v Milanu, kjer je prišlo do krvi. Demonstrirali so v Turinu, Padovi, Florenci, Bolonji, Paviji, Faenzi, Savinjanu, Fani, Pesaru, Genovi, Parmi itd.; povsod je zahtevalo ljudstvo, naj se ustavi pošiljanje vojakov ter odpokliče vojska iz Afrike. Čast Italije in avtoriteta vlade tega seveda ne moreta dovoliti. Vlada je naročila 60 novih topov in odposlala novo baterijo 121 mož, da nadomesti zgubljene ter se pridružijo že odposlani vojski. Baratierijeva poročila so izročena vojaškemu svetu v proučenje in poročanje, da ga postavijo morebiti celó na zatožno klop. Nekateri časopisi obsojajo Crispija in vse ministerstvo ter zahtevajo, naj se nje postavi na obtožno klop, a ne Baratierija. Drugi pa zahtevajo, naj se odloči s splošnim glasovanjem, ako se ima nadaljevati vojna ali ne. — Neki italijanski časopis poroča, da je bilo na bojišču mrtvih in ranjenih dve tretjini vojakov, to je okoli 10.000, kajti vseh je bilo 16.000. To je hud udarec za italijansko vojsko. General Baratieri je baje nevarno zbolel. Po drugih vesteh je umobolen. Nemški časopisi pišejo, da je kralj Humbert pričel dogovarjanja z Menelikom radi miru, ker se boji domačega prevrata. Francoski dobro poučeni časopisi pišejo, da stane vojska v Afriki vsak dan 1 milijon frankov. Neki umirovljeni major italijanske vojske pripravlja dobrovoljce za Afriko ter zatrjuje, da jih zbere do 60.000 (!!! — ako bi ne bili figa-možje!) pa seveda brez onih, koji so popihali preko meje. Radovedni smo, ako se mu posreči zbrati namesto 60.000 — le 600. — Iz Londona prihaja vest, da se je napotil proti Kasali (trdnjava na zahodni strani laške kolonije; ves boj doslej je bil le na jugu) kralj Abdallah, glavar Mahdistov,

*) Neki star vojak v Gorici je dejal: Poznam jaz Italijane; dokler streljajo oni sami, so že še „na korajži“, ali ko začno zvižgati kroglice tudi z nasprotne strani, tega pa ne vstrpe dolgo: pot pod noge in hajd!

s 30.000 možmi. Tudi emir Osman-Diga je zbral svojo vojsko dervisev ter se namenil proti Italijanom. Ti vesti sti zbegali Italijo. — Pred otvoritvijo zbornice v Rimu, 5. t. m. je bila izbrana velike množica ljudstva, ki je pričakovala radovedno, kaj stori ministerstvo. Prišlo je poprej do male zmešnjave, ker je ljudstvo napadlo stražarje, na kar so morali vojaki poseči vmes. V zbornici so se zbrali vsi poslanci, galerije so bile natlačene. Splošna pozornost je nastala, ko se je predstavilo ministerstvo v popolnem številu. Minister Crispije je izjavil: „Ministerstvo je odstopilo in kralj je temu pritr dil“. Po teh besedah so nekateri poslanci odobraval, drugi pa vpili in mahali z rokami, mej tem ko je Crispi vse opazoval z rokami navskriž, pričakuje čas, da more nadaljevati. Slednjič pride do besede in reče: „Vendar ministerstvo ostaja na vladi, dokler ne dobi naslednike, in to radi redú“. Nastali so zopet veliki neredi z upitjem, odobravanjem takó, da ni bilo mogoče nadaljevati seje, ki je trajala le pol ure. Predsednik je zbežal raz sedeža naznanivši poslancem, da jim naznani na dom prihodnjo sejo. Tako je končala prva seja brez velikih posledic za Crispija. — Novo ministerstvo je že sestavljeno pod predsedništvom Rudinijevim. General Ricotti je prevzel vojno ministerstvo. Opozicija je predložila zbornici predlog, naj se odpokličejo iz Afrike vojaki ter da se postavi pod obtožbo Crispijevo ministerstvo. — Novo ministerstvo še prav ni prevzelo vlado, že ga napadajo časopisi. — Radi demonstracij, katere so se dogajale po Italiji, so pričeli zapuščati Italijo vsi tujci, kateri so prebivali zimski čas ob Rivierii.

Poluradni tržaški „Mattino“ je priobčil uvodni članek poln najglobokejše žalosti nad usodo Italije. Italija joče, pravi, a mi njeni zvesti zavezniki jokamo z njo in ji želimo boljše sreče. — „Zvesti zavezniki“! Naj bi „Mattino“ povedal tudi to, kakošen zaveznik je Italija nam! Od nje nimamo pričakovati nikake pomoči, kajti v Italiji vsi zavedni ljudje zovražijo Avstrijo takó, kakor je sploh mogoče človeku sovražiti! Naravnost smešno je, kako Rinaldinijev trobilo pripoveduje, po kaj hodi Italija v Afriko. Čujte! Italijo niso vodili sebični trgovinski nameni, ne prazne ideje, marveč hotela je le nesti „sveto prosveto“ (sacra civiltà) iz Evrope kot dragocen dar divjim pokrajinam afrikanim. — Take kozle navezuje „Mattino“ svojim bralcem na nos. Ali je kdo, ki mu zaresno veruje? — Narodi v Eritreji prav nič ne potrebuje italijanske prosvete, ki obsega danes le še: glumaštvo, banditstvo, mizerijo! — General Baldisera se je začel pogajati z Menelikom glede miru. Vlada je vsled tega ustavila odposiljanje vojaških krdel v Afriko.

Radi česa je nastal spor mej Italijo in Abisinijo? — Kralj Menelik, kot mož prosvetnih mislij, priznanil je švicarskemu zaveznem svetu, da Abisinija pristopi k svetski poštni zvezi. Proti temu je prosvetovala italijanska diplomacija trdó, da se ne sme obračati Abisinija v diplomatskih rečeh naravnost, ampak le posredovanjem Italije, ker ona ima pokroviteljstvo nad Abisinijo. Tako da baje glasi pogodba, storjena mej obema državama. In uprav radi te pogodbe je nastal spor, ki je usodepolen za Italijo. O pogodbi trdi namreč Menelik, da se je Abisinija zavezala v isti, da Italija more posredovati v diplomatskih rečeh, dočim Italija trdi, da se je zavezala Abisinija na to, da v diplomaciji sploh mora posredovati Italija. Ker se državi niste sporazumeli radi z misla teh dveh besed, je nastal spor in iz tega vojna. Sedaj je uprašanje, ako bo veljalo Italije pokroviteljstvo nad Abisinijo tudi z naprej ozirom na poraz pri Adui?

L' Italia farà da se! — „Piccolo“ je poročal, da nemške in angleške banke so ponudile italijanski vladi denarja, kolikor bi potrebovala, po zelo ugodnih pogojih. No vlada je odklonila prijazno ponudbo, ker so izjavile domače banke, da so pripravljene v enem dnevu dati 500 milij. lir, da se reši čast domovine. — Se non è vero è ben tro-

vato! Seveda, odslej bo imel svet grozen „rešpekt“ pred Italijo, katera „fara da se“, ko vsakdo pozna njeno velikansko mizerijo! Smešni ljudje!

Laški vojaški beguni so kar preplavili obmejne dežele avstrijske, da rešijo svojo kožo pred „divjim Menelikom“ in njegovimi črnici. Došli so v Gorico, v Trst, posebno veliko jih je pa na Tirolskem. — Avstrijska vlada bi dobro naredila, ako bi nekoliko skrbneje pazila na take laske junake. Bežé iz domovine, ker jej nočejo služiti, v Avstriji pa rogovilijo kot najvročejši irredentovci.

Toda take vrste Italijanov je največ v Avstriji. V Italiji je vse proti vojni v Afriki in sploh proti Crispijevi kolonialni politiki; tam doli se vrše dan na dan veličastne demonstracije proti vladi in proti tej vojni; tam doli kriče ljudje celó: Viva Menelik! Abasso Crispi! Non vogliamo guerra! — tu v Avstriji se pa vedejo Italijani kot modri zaščitniki italijanske časti in slave! — Zakaj pa ne gre par tisoč prostovoljcev proti Meneliku, ko so že takó vroči zagovorniki vojne, s katero je Italija oskrunila načelo svojega združenja!

Vojna sila v Italiji. — Parizki „Figaro“ je priobčil zanimive črtice o vojni sili Italije. Naj priobčimo po „S. N.“ par odlomkov:

Efektivno stanje laske vojske je zdaj 208.000 mož, vender to število ni v istini nikdar doseženo. Istina je, da je ekspedicijski kor v Abesiniji ali, bolj natanko v Eritreji, brojil 6000 mož. Vzeli so tedaj še 34.000 od redne vojske, in sklenili so jih vzeti še 10.000 — brez zadržka, kajti postava dovoljuje vladi, porabiti vojsko, tako kot se nji najbolj zdi. Zadostuje pa pogled na organizacijo laske vojske, da uvidimo, da so te pošiljave provzročile oslabele italijanske vojske v celoti. Če nastane morda jutri vojska v Evropi, bi bil morda Menelik indirektni vzrok druge Kustoce.

Na papirju je totalno stanje laske vojske res briljantno: tu blesti 800.000 mož aktivne armade in dve rezervi (mobilna milica 400.000 in teritorialna milica 550.000), vsega skupaj 1.700.000 do 1.800.000. Vender, koliko je mej temi izurjenih vojakov? Tu se znizajo številke grozno! S istini ima Italija 19 razredov, vsak razred počez 75.000 mož. Ali, prvič ni bilo nikdar pozvanih več kakor 55.000 potrjenih, drugič pa niso bili sklicani v isti čas; vojni minister je moral l. 1892., 1893., 1894. čakati s pozivom dotičnih razredov (letniki 1872., 1873., 1874.) do marca, radi nedostatnega budžeta. Varčevali so tako, da vojna služba ni pri nobenem dalje trajala kot 2 leti, izvzemši konjenišvo!

Kar se tiče oproščencev in rezervistov raznih razredov, oni ne služijo skoro nič; samo l. 1892. so sklicali kot za neko demonstracijo proti nam 50.000 rezervistov v Alpah, drugače pa število rezervistov sklicanih na jedno vajo ni prekoračilo 10 do 30.000 mož.

Naj kdo misli kakor hoče o splošni mobilizaciji — jasno je, da bi pošiljatev 50—60.000 mož v Eritrejo ne provzročila posebne praznote v armadi, ki šteje preko milijona in pol, če bi bilo mogoče nadomestiti iz celote iztrgane taktične jednote. To ravno je nemogoče. Če bi se pa mobilizovalo bi nedostanek 40.000 od danes in 60.000 od jutri bil prav za prav nedostatek broječ 200.000 mož, katerega bi ne vedeli kako nadomestiti. Pri tem je ta nedostatek še celo v prvi vrsti laske vojske! To samo je dovelj, da je mogoče razumeti nestrpnost italijanskih vojaških časopisov!

Ostale države. — V Sredu je bil izvršen atentat na bivšem bolgarskem prefektu Georgiewu, kateri pripada liberalni Radoslavovi stranki. Napadla sta ga dva moža in ga nevarno ranila. — V srbskem kraljevem konaku so bili okradeni kraljevi pobočniki. Ukradenih je 6000 frankov. Pustili pa so tatovi srbske srečke. — V Španiji so na dnevnem redu demonstracije proti ameriškanskim konzulom, katerim razbijajo okna stanovanj in na uradih. To vse pa radi tega, ker je priznala washingtonska zbornica kubanske ustaše kot vojno moč. — V Franciji je bila razprava proti onim osebam,

katere so opeharile znanega milijonarja Le-bady-a. — Predsednik Faure se je povrnil v Pariz. Pri sprejemu svirala je godba mrtvaško koračnico. — V Švici so bile velike povodnji, da je bil ustavljen ves promet. — Angleška kraljica je odpotovala v Nizzo. — Ruski prestolnaslednik se nahaja tudi v Nizzi. Obiskal je tudi našega cesarja v Mentonu. Sešel se je tudi s Faureom.

Razgled po slovanskem svetu.

Hrvaška. — Za pok. dr. Ant. Starčevićem čitajo se maše-zadušnice skoraj po vseh mestih Hrvaške. — Za 29. t. m. je sklicana glavna skupščina stranke prava v Zagrebu. Sklicuje jo baron Rukavina. — Na izpraznjeno poslansko mesto za dr. Starčevićem bo kandidoval v okraju Delnice-Čabar dr. Nikolaj Veljačić, profesor bogoslovja na senjskem semenišču, na podlagi programa stranke prava. — Pok. Starčević je zapustil svoj dom sinovcu dr. Mile Starčeviću z opazko, da ga ima on zapustiti v narodno svrho. Pri shodu stranke prava pa je izjavil dr. M. Starčević, da on tega doma ne mora imeti za se in povabil skupščino, naj ona določi, za kaj se ima uporabiti. Radi splošnega nesporazumljenja pa se ni sklepalo o tem. — Trgovsko društvo „Merkur“ v Zagrebu je ustanovilo v svojem delokrogu nameščevalni odsek za domače in inozemske trg. pomočnike, katerim priskrb-ljuje mesta brezplačno in posreduje mej-pomočniki in gospodarji v Zagrebu. Opozarjamo slovenske trg. pomočnike na to društvo, posebno one, kateri bi hoteli stopiti v trgovine na Hrvaškem. — Umrli je v Zagrebu Josip Eisenhuth, glasbenik in nadarjeni skladatelj hrvaški. Pokojni je bil brat pred leti umrlega Gjura Eisenhutha, kateri je bil tudi izvrsten skladatelj. Njegove pesmi pojo pevski zbori po Slovenskem kaj radi. N. v m. p.!

Dalmacija. — Vodstva splitskih narodnih društev so si postavila nalogo, da sezidajo v Splitu „Narodni Dom“. Da dosežejo to svrho, zavezali so se rodoljubi raznih političnih strank, da nakupijo delnic po 25 gld. eno, katere izplačajo mahom ali pa v mesečnih obrokih po 1 gld. Na ta način bo mogoče zbrati lepo svoto denarja. V to svrho je že zagotovljenih okoli 10.000 gld. Vplačani denar bo sčasom povrnjen od dohodkov doma z zrebanjem števil delnic. Uplačevani denar bo nalagan koristonosno v narodnem denarnem zavodu. Tako mislijo rodoljubi v Splitu; kaj delamo mi Slovenci v Gorici? Po izgledu splitskih rodoljubov bi se dalo nekaj storiti tudi pri nas — le požrtvovalnosti treba. — Na mesto pokojnega dra. M. Klaića bo kandidoval za državni zbor njegov sin dr. Peter Klaić. — V splitsko mestno gledališče pride na gostovanje društvo čeških operet. To se zgodi že v drugič, kar je zelo hvalevredno, kajti le tako se morejo upoznati Slovani na prosvetnem polju in priti do spoznanja, da je mejsebojna vez potrebna ne samo na prosvetnem nego tudi na političnem polju. — „Narodni List“ je prinesel članek o stranki prava, v katerem poroča, ako se ne zjedinita v Zagrebu oba taborja, da se ne bo treba čuditi, ako pretrgajo dalmatinski pravaši vse vezi s stranko prava v Zagrebu.

Bosna-Hercegovina. — V Sarajevu je umrl prošli mesec mitropolit Nikolajević, kateri je zapustil v dobrodelne namene srbske okoli 70.000 gld. — Gospodična Milena Mrazovička, lastnica tiskarne v Sarajevu in pisateljica, je imela na Dunaju predavanje o ljudstvu v Bosni in Hercegovini v prostori-h društva za spoznavanje avstrijskih narodov. — Ustanovilo se je tudi v Sarajevu veteransko društvo. Dne 2. t. m. je bila prva glavna skupščina. Mej odborniki društva je tudi Slovenec Spindler, lastnik tiskarne. — V „Bošnjaku“ priporoča neki izvedenec v gospodarskih rečeh, naj bi sadili v Bosni-Hercegovini zafran, ker je tam za to pripraven ilnati svet. — Volitve v mestni zastop sarajevski se bodo vršile 23. t. m. Voljenih bo 40 zastopnikov in sicer tako, da dobi vsaka verska stranka enako število glasov (osem) to je: muhamedanci,

katoliki, pravoslavni, židi ter ostale veroizpovedi. Volitev se bo vršila hkratu za vseh 40 zastopnikov na raznih krajih mesta tako, da se bo glasovalo z raznobarvanimi listki. Vsaka verska stranka bo imela drugo barvo. Tako se vrši enakopravnost v glavnem mestu Bosne, katera je bila pred 20 leti še popolno necivilizovana. Nekdanji „turski ščavi“ so prekosili že avstrijske, v kolikor se dostojno enakopravnosti vsaj pri mestnem zastopu! Goriski Slovenci, živeči v civilizovanem delu avstrijskega cesarstva — jim gotovo ne zavidamo enakopravnost, dasi je nismo sami deležni!

Češka. — Novi češki namestnik, grof Coudenhove, nastopa svoje mesto, je govoril uradništvu, kateremu je priporočil pravično upravo, kajti takšna pomore do narodnega sporazuma. Uradnikom je priporočal, naj se učé obema deželnima jezika, da bodo mogli izvrševati uspešneje svojo službo. To so le besede, pričakujemo dejanja.

Črnagora. — Cetinjski uradni list „Glas Crnogorca“ je prinesel jako lep članek o položaju mej Hrvat in Srbi. V članku se je izrazil zelo ugodno o Hrvaški in dejal: „Ako bi zavzela Hrvaška v avstro-ogerski monarhiji samostalen položaj, kakor ga ima Ogerska, tedaj bi postala ona najzanesljivejši odpor valovom, kateri so danes preko nje nevarni srbskim deželam“. To izjavo so pozdravili z veseljem hrvaški časopisi kot znamenje, da se odpirajo oči tudi onim zasleplencem, kateri pomagajo podložiti Hrvaško pod tujevo peto.

Srbija. — Proračun kraljevine Srbije za l. 1896. izkazuje dohodek 63.594.000 dinarjev, strošek pa 63.314.300 dinarjev, torej prebitek 280.000 dinarjev. Da se je dosegel ta prebitek, morale so se brisati iz proračuna znatne svote pri vsakem ministerstvu. Pri prosvetnem je brisanih 262.000, pri monopolu tobaka 400.000, pri drž. železnicah 600.000, pri trgov. ministerstvu pa 270.000 dinarjev. To je res žalosten prebitek, ker se je moralo brisati toliko postavk za razne potrebe. Ker Srbiji ni mogoče spraviti več nego 63.000.000 dohodkov, je brisanje bilo potrebno, ako se je hotelo dobiti ravnotežje. — Huda burja je razsajala v Srbiji ter uzročila veliko nesreč. — Vsi politični dnevniki belgrajski brez razločka političnih strank so prinesli zelo žalostno poročilo o gospodarskem položaju dežele. Obresti so poskočile pri zasebnem prometu od 6½ na 7%. Davčni izvrševalci (eksekutori) uporabljajo vsa dovoljena in nedovoljena sredstva, da iztirjajo davke. V nekaterih okrajih prodajajo hiše dražbenim potom za 30, 40 in 50 dinarjev. Tako žalostna poročila iz bratske države nas ne navdajo z veseljem!

Bolgarija. — Pišejo časopisi, da prestopi k pravoslavju tudi knez Ferdinand. Kedar gre za osebne koristi in častilakomnost, tedaj je mogoče vse! — Vršile so se dopolnilne volitve za sobranje. Pišejo pa, da so bile popolnoma svobodne, brez uplivajnja vladnih organov. V Sredu je izvoljen znani rodoljub Dragan Cankov z večino 500 glasov. — Knez Ferdinand obišče ta mesec Sultana v Carigradu. Pišejo, da ni soglasja mej njim in Sultanom radi naslova v priznanici porte o potrjenju bolgarskim knezom. Koburg zahteva naslov „kraljeva Visokost“, a Sultan tega ne mara, ampak le „visokost“. Kakor se vidi, tukaj velja ona, da „appetito viene mangiando“, kajti sedaj mu ne ugaja več naslov kneževska visokost. — V Makedoniji je bilo pouličnih neredov in prišlo je do poboja mej Turki in Bolgari. Osem mrtvih je bilo. Morala je posredovati vojska.

Rusija. — Petrograjsko „Novo vreme“ je prineslo poziv za nabiranje doneskov, s katerimi bi se pokrili stroški za odposiljanje enega oddelka pomožnega društva rdečega križa v Abisinijo v pomoč kralju Meneliku. — 500 rumunskih kmetov je odposlalo prošnjo na ruskega carja, naj jih osvobodi rumunskih boljarjev (veleposestnikov), kateri jih tlačijo v družbi z Nemci. — Nekaterim ruskim časopisom ni prav, ker je izdal strogo zapoved podrejenim častnikom zapovednik moskovskega vojaškega okrožja, general Kostanda,

da morajo postopati z vojaki človeški. Ta general je prvi mej ruski, kateri se ne ujema z dosedanjimi strogimi običaji v ruski vojski. Čudno je vsekakor pa, da so temu nasprotni nekateri javni časopisi, kakor „Peterburgskaja Vjedomosti“ in „Grazdanin“. To ni znamenje napredka! — Ruski minister-rezident v Rimu je čestital papežu o njegovi obletnici papešva.

Raznoterosti.

* **Ženska zavist.** — Ko je bil sedanji ogerski ministerski predsednik baron Banffy še veliki župan v nekem rumunskem komitatu, seznanil se je s preprosto ljudsko učiteljico; učiteljica je bila lepa in — kar je baronu Banffyju, ki je notorično sila neumen in neomikan, posebno imponiralo — izobrazena. Poročil se je z njo, in vsa Oggerska vé, da je soproga ministerskega predsednika in bivša učiteljica nekaj angelj — varuh svojega moža. Dokler baron Banffy v državnem zboru to govori, kar mu je žena spisala, govori pametno, kadar pa nanese usoda, da mora nepripravljen govoriti, se vedno blamira. Rojene aristokratije pa ne morejo baronici Banffy odpustiti, da je bila ljudska učiteljica, in ker se jezé, da bi soproga ministerskega predsednika pri milenijski razstavi igrala prvo vlogo, so sklenile, da se nobene slavnosti ne udeležé, če baronica Banffy za ta čas ne odpuštuje iz Budimpešte. Ona pa ostane in bo stala pri slavnostih o boku svojega soproga.

* **Požar v premogokopu.** — Nastal je požar v premogokopu v Kattowitzu v pruski Sleziji. Rešilna dela so trajala več dni in — kak je bil uspeh? Iz gorečega rova se je spravilo 110 mrličev in le jeden živ premogar, od rešiteljev pa se jih je pet ubilo, 30 pa je bilo nevarno ranjenih.

* **Kako korejski kralj svoj narod civilizuje.** — Korejski kralj je razglasil naslednji ukaz: Jaz, vaš kralj, sem si dal danes striči lase na evropski način in sem oblekel evropsko obleko. Ukazujem, da moj narod to isto brez mrniranja stori.

* **Da le kaj nese!** — Policija v Budimpešti je zasledila skriven zavod, kjer so se za primerno nagrado izdelovale vsakovrstne naloge za srednješolce. Profesorji so se že dolgo čudili, kako da dijaki pišejo tako dobre šolske naloge, vprašani pa nič ne znajo. Zakotni izdelovalci šolskih nalog so bili vsi vseučilišniki, vodja zavoda pa je bil neki žid.

* **Založra pod zemljo.** — V nekem zapuščenem rovu premogokopa v Wheelingu v zapadni Virginiji (Amerika) našla so se okostja štirih premogarjev. Jedno okostje je slonelo ob zidu, poleg njega je ležala steklenica, v kateri se je našel listek. Na tem listku se bere: 2. novembra 1863. Če se ta listek kdaj najde, izvedite, da smo tu pokopani, ker se je rov zasul. Jesi in piti nimamo nič. Že osem dni smo zasuti. — 4. novembra. Ewing in Akelsohna sta snedla svoje škornje; luč ugasuje, zrak je čedalje slabši. — 6. novembra. Ewing je Akelsohna ubil, mu odrezal noge in jih zavžil. Zdaj pleše z nožem v roki kakor blazen. — 7. novembra. Zdaj sem sam. Ewing me je napadel in jaz sem ga moral ubiti. Zavžil sem drugi škorenj in sedaj denem ta listek v steklenico, da se izve naša usoda. Jožef Olney. — Prebivalci dotičnega kraja se še dobro spominjajo, da so l. 1863. izginili štirje premogarji; dva sta bila Angleža, dva Amerikanca.

* **Mesečnik** je na grozen način našel svojo smrt. V Bocnu je pal s strehe 26-letni delavski pomočnik, katerega je „luna nosila“. Ob 1. uri po noči je vstal in šel na streho. Ko je bil ravno na vrhu strehe, ga je nekaj prebudilo, zgubil je ravnotežje in padel z vrha štirinadstropne hiše na dvorišče, kjer se je ves razbil.

* **Pošten tat, ki je ukraden denar z obrestmi povrnil.** — Vrhniški mesar in gostilničar Fran Korenčan izgubil je 8. decembra 1894. leta vračajoč se iz Ljubljane domu, listnico s 352 gld. Vse poizvedavanje, oklicavanje in sodnijsko preiskavanje bilo je zastoj — denarja ni bilo. Okradeni udal se je v božjo voljo ter napravil križ čez denar. Kako pa je bil iznenaden, ko je dobil na

pepelnico torej čez dobrih 14 mesecev, brezimno denarno pismo, oddano v Ljubljani, ki se doslovno glasi: „Dragi gospod! Tukaj Vam pošljem tist denar, kakor ste ga vian zgubili, jaz bi ga že pred poslal, pa ga nisem mogu, ker sem ga ponucal, nikar ne bodite jezni in odpustite mi, molite za me“. V tem pismu bili so 3 stotaki in 6 desetakov, na zavitku pa zapisano seveda izmišljeno ime Jakob Mikuš. Radost v družini, ki je ukradeni denar z obrestmi vred zopet nazaj dobila, bila je velika, vsled česar se je pa tudi ta redki in veseli dogodek na pepelnico v veselem prijateljskem krogu primerno praznoval.

* **Papirnat goldinarji.** — Do konca februarja t. l. bilo je vničenih in odpisanih 56,801.396 papirnatih goldinarjev. Ker je država izdala dne 24. julija 1884. leta 57,883.361 papirnatih goldinarjev, ostalo jih je torej koncem februarja meseca v prometu samo še 1,209.558.

Književnost.

„**Knjižnica za mladino**“. — Izšel je skupni 13. in 14. snopič (za januar in februar) na 12½ tisk. pol ali na 198 straneh; prinaša čedno izdelano sliko, životopis in pesmi pokojnega staroste slovenskih učiteljev — Andreja Praprotnika. Životopis je spisal ljubljanski učitelj g. E. Gangl. — Pesmi so takó razvrščene, da so najprej cerkvene, potem posvetne. Iz te zbirke je razvidno, da še dandanes pojó po cerkvah največ Praprotnikovih pesmij, ki jih je rad zlagal za vse možne cerkvene čase in potrebe. Kdo ne pozná pesmij: „Ko v jasnem pasu primiglja nam zvezdica daničica“, — ali: „O Devica, počeščena, ti Kraljica vseh nebes!“ — ali: „O Devica, Pomočnica“, — ali: „Oče večni v visokosti!“ — itd.? — Tudi posvetne pesmi so zelo razširjene med narodom. n. pr.: „V dolini prijetni je ljubi moj dom“, — ali: „Beseda sladka, domovina“, — ali: „Domovina, mili kraj“, — ali: „Pozdravljam te gorenjska stran“ itd.

Brez dvoma bo ta obširna zbirka dobro došla naši mladini; želimo le, da bi jo prav pridno prebirala. — Cena naročnikom 40 kr. vezani, 198 strani obsežni zbirki je pač takó nizka, da treba precej velikega števila odjemnikov, ki pokrijejo stroške. V razprodaji velja 50 kr.

Za l. 1896. se ni še oglasilo niti 400 naročnikov, a še med temi so trije okrajni šolski sveti na Goriškem z naročenimi 130 letniki (Gorica 50, Sežana 40, Tolmin 40). „Zaveza“ učiteljskih društev in založništvo sta se obrnila do vseh posojilnic in hranilnic na Slovenskem, naj bi pri sklepanju računov za l. 1895. kupile po nekaj letnikov te „Knjižnice“ mladini domačega kraja. S tem bo podjetju pomagano na noge, a veliko snopičev lepega berila pojde iz založnikovih shramb med ljudstvo. — Prosimo vse prijatelje tega prekornistnega književnega podjetja, da bi se oglasili bodisi v ravnateljstvih ali pa pri občnih zbiorih. Ne prosí se daru, marveč ponuja se le dobro blagó po zelo nizki ceni, nižji nego med samimi Nemci!

Enako so se poslale prošnje raznim županstvom po vsem Slovenskem.

Koncem marca izide tretji snopič, ki prinese razne male povestice za otroke do 10. leta. Priredil jih je po nemškem izvirniku za naše razmere g. Tone Brezovnik, nadučitelj v Vojniku pri Celju.

„**Slovanska knjižnica**“. — Sarajevska „Nada“ je prav pohvalno spregovorila o zadnjih snopičih. O Krilanu je obljubila večji spis, ko izidejo vsi trije snopiči. Jako je pohvalila tudi tretji snopič pripovedk iz Soških planin in v obče skrbno urejevanje knjižnice same. Taka pohvala odličnega lista bo gotovo uredniku in izdajatelju le v spodbudo v ne-lahkem nadaljevanju književnega podjetja z vedno rastočim deficitom. Upamo na boljše čase! Ako po 6 pol obsežne knjige za 15 kr. s poštnino vred ne dobé toliko odjemalcev, da se spleča vsaj tisek, vez in pošta, tedaj res ne vemo, kakošno književno podjetje naj sploh prodré pri nas Slovencih!

Narodno gospodarstvo.

Zablačeno seno. — Prijatelj kmetijstva opominja posestnike travnikov, naj ne pokladajo zablačenega sena ali otave, kajti taka klaja škoduje plučam in uzroči lahko pljučno kugo ter tudi izvržgavanje. Tako seno naj se raje sežge. Močno zablačena klaja se ne da zboljšati niti z izpiranjem niti z mlatvijo. Zablačeno seno tudi ni za stelo, ker bi je živina vender le dobila, če bi je pod njo nastiljali. Prah škoduje pa tudi očem in plučam ljudij.

Mah se zareja po travnikih le vsled pomankljivega gnojenja. Vsak kmetovalec ve dobro, da mah po primernem gnojenju izgine popolnoma s travnikov, namesto njega pa vzraste žlahtna trava. S samim uničevanjem mahu ne izboljšamo prav nič travnikov. Uničevanje mahu in krepčanje travnikov se mora ob enem vršiti, če hočemo imeti kaj uspeha. To dosežemo s temeljitim branjem in gnojenjem travnikov. Z branjem odpravimo mah in prerahljamo tla, kar je zelo velike koristi; zato se mora to vedno pred gnojenjem zgoditi. Za gnoj se da porabiti lesni pepel, apneni prah, mavec, cestno blato, dobro uležan kompost, Tomasova žlindra z žveplenokislím kalijem, gnoj iz stranišč, kostna moka, gnojica itd.

Ne trpinčite konj! V hudi zimi postanejo kovinski predmeti tako silno mrzli, da morejo na roki, ki pride z njimi v dotiko, narediti rane, podobne opeklini. Posebno občutno je, če pride s takim predmetom, na pr. s kljuko pri vratih, v dotiko mokra roka. Če se pa tega predmeta dotaknemo z jezikom, je pa celo hudo. Kar velja za človeka, velja ravno tako tudi za živino, in vender nihče ne misli na to. Pri nas navadno hranijo konjsko opravo zunaj hleva, na prostem, in kadar vpregajo, vtaknejo konjem v gobec mrzlo brzdo, kar konju naredi velike muke in mu večkrat tudi gobec rani. Potem ni čuda, če so konji po zimi v gobcu bolni, da ne morejo jesti. Vzroki bolezní se iščejo povsod drugod, le tam ne, kjer so. Proč torej z mrzlimi uždami!

Kako meso pri sušenju braniti muh? Znano je, kako so poletni časi muhe sitne, da skoro največ zavoljo njih ni mogoče mesa sušiti. Temu se lahko pomaga na tale način: Kadar meso sušiš, pazi dobro, da že v tem času ne znese kakšna muha najj jajec, iz katerih se kmalu izvale črvi. Potem hrani meso v dobro zaprti posodi, in kadar meniš meso obesiti, stori to zvečer, kadar se že kadi. Če je zjutraj meso še vlažno, hrani je zopet na temnem prostoru in zvečer je zopet deni v dim. To ponavlja tako dolgo, dokler meso ne izgubi zunanje vlažnosti in se potem ne primejo več mašja jajca.

Zakaj se klobase pokvarijo? Mnogokrat se čuje tožba, da se mesene klobase ne suše lepo, temveč se usmradijo. Navaja se mnogo vzrokov, ali resnični so pa tile: 1. Meso se je premalo drobno zrezalo, zategadelj sol in druge dišave niso mogle vsak košček popolnoma prevzeti. Premalo soljeno meso pa, kakor znano, začne gniti. 2. Se je meso s soljo in dišavami premalo zmešalo in zgnetto. V resnici se mora dobro soljeno meso pred delanjem klobas tako dolgo mešati in gnesti, dokler se ne čuti, kakor bi bilo gladko, če z roko potegnemo po njem, t. j. koščeki se ne smejo več otipati. 3. Lahko je pa tudi vzrok to, ker se z leseno iglo (špilo) v narejene klobase ni napravilo dosti lukenj, skozi katere se pri sušenju odteka mokrota in dohaja zrak. Dobro je tudi klobaso, kadar se dela, prav močno zadržniti, da se meso prav trdo stisne, kajti melike klobase se najraje kvarijo.

Belim vinom, ki imajo preveč barve, pomagaš, če jih krepko čistíš. Dobro čistilo v to svrhu, katero imaš vedno pri roki, je jajčni beljak. Posebno uspešno se tako vino čisti, ako vzameš na hektoliter sladkega posnetega mleka, ki ga dobro speniš in vmes pomešaš 4 do 5 beljakov.

Surovega masla ne hrani na svitlobi, ker je ta naredi lojevo. Skušnje so namreč to jasno dokazale, in trditve kmetovalcev, da se surovo maslo, zavito v zeleno listje, bolje obdrži, je popolnoma resnična, kajti to listje zavira pristop tistih svetlobnih trakov do masla, ki je morejo kvariti. „Kmet.“

Za kratek čas.

1. Sodnik: Kako je to? Vas vidim že petnajst krat pred seboj! — Zatoženec: Kaj morem za to, gospod sodnik, če še dozdaj niste — „avancirali“.

2. V neki družbi so se pogovarjali o slavnih slikah. Nekdo, ki se je rad bahal, da pozna vse najimenitnejše slikarje, je trdil, da je videl v Parizu sliko nekega generala, ki je bila tako dobro in naravno narejena, da so jo morali vsak teden — obriti.

3. Neki modrijan je dal napisati na vrata svoje hiše: Kdor je popolnoma zadovoljen, temu dam to hišo. — Precej drugi dan pride k njemu človek, ki se je predstavil kot popolnoma zadovoljen. — „Dobro!“ reče modrijan, „kaj pa želiš zdaj od mene?“ — „Dajte mi hišo, kakor ste obljubili“, odgovori tujec. — Toda modrijan mu reče: „Nič ne bo, ljubček moj! Če bi bil ti popolnoma zadovoljen, bi nič ne želel in ne zahteval od mene še to hišo!“

4. On: A, vse ženske so si podobne kakor lasi. — Ona: Tedaj si bil dovolj nesposoben, ko si se toliko trudil, da bi izbral tisto, katero si vzel za ženo!

Konec pridige reče duhovnik: Ko se obrnem po cerkvi, vidim Vas vse tako lepo oblečene, da bi se skoraj vprašal, kje so pa ubogi? — Toda, ko pogledam po sv. maši, kaj je nabral cerkvenik v pušico, takoj moram vsiklikniti — kje so pa bogati?!

6. Gizdalin pride snubit hčer k bogatemu trgovcu. „Predno Vam dam roko svoje hčerke, vprašam Vas še, koliko imate premoženja?“, reče mu ta. — „Nič zdaj“, odgovori snubec, „toda za gotovo pričakujem dobiti veliko denarja“. — „Tako? Od koga?“ — „Od svojega — tasta!“

7. Kako se živi po ceni? — To je povedal neki skopuh svojemu stricniku, ki ga je večkrat prosil denarja. Pisal mu je: Delaj in živi, kakor jaz. Moj zajutrek je skoraj iz nič; opoldne jem to, kar mi ostane od jutraj; za večerjo potem ne skrbim; vležem se zgodaj, a v spanju pozabim na lakot!

Peter Smola se je naučil nemški pri vojaki in pisal svoji Rozi to-le pismo:

Tergeste 16. Jenovar 1895.
Main lipster Roza!

Ich Peter Smola tu šen hien und hien iber longe longe mer, geke berge, vejte fett, geben gont met gere, jih pist auf Tergeste fon jagr pataljon lumera 19, jih gegangen serzenšola mit lern tajč, jih apisel cajt avancirt ticepatroffirar. Ah majn lipster Roza, jih long long cajt niks viden tir, jih kern sprohn, mein here so trabrik, oh soudat šber sein, esen komis švare, menaža pajder tok ajmol, das is tajll, hautman štrofu cvamal dunkle varest, šlofen fon das porten pričen. Ales jih per niks holten, nur imer zajn tu lipster Roza pajn mih. In Tergeste gone fil punca krajneriš, aber jih nur tajn liben, kajn andere, pis ih sterben. Majn lipster Roza, šrajbn cruk fon mih par cole per šnelcuk, Lipster majn Roza, jih kisen taužent mal geben fil pusel fon tajn liper hober Peter.

Atres fon mih musen so gešrajbt
Gern gern

Peter Smola paj di Jagarpataljon lumera 19.
dreta kompanija ferti cuk kosarna koštel šan jušte
in Tergeste
glistenland.

Loterijske številke.

	4. marcija:						
Prag	40	21	7	24	82		
Lvov	38	30	15	67	82		
	11. marcija:						
Brno	43	26	74	68	71		
Inomost	75	9	60	13	56		
	14. marcija:						
Trst	56	1	88	53	76		
Linc	17	12	44	67	24		

Tržne cene.

Kava: Santos	gld. 144—	do 148—
Sandomingo	164—	—
Java	168—	—
Ceylon	188—	—
Moka	192—	—
Sladkor	35-50	36—
Speh	56—	64—
Petrolj v sodu	20—	—
v zaboju	6-30	—
Maslo surovo	76—	—
kuhano	88—	—

Moka: (Majdičeva):

št. 0 gld. 13-20, št. 1 gld. 12-80, št. 2 gld. 12-50,	
3 " 12 " 4 " 11-50, 5 " 11—,	
št. 6 gld. 10-60, št. 7 gld. —	

Ogerska:

št. 0 gld. 13-50, št. 1 gld. 13—, št. 2 gld. 12-20,	
3 " 11-70, 4 " 11-20, 5 " 10-50,	
št. 6 gld. 9-90, št. 7 gld. 8-50	

Otrobi debele	gld. 4-70	do —
drobne	4-60	—
Turšica navadna	6—	7—
Oves	6-75	7-50

Razglas

Podpisano županstvo naznanja, da vsakoletni sejm, ki je na dan 5. aprila v Nabrežini, bode zaradi Velikonoči letos dne 24. marca.

Županstvo Nabrežina
dne 15. marca 1896.

župan:
Tance.

Hiša v najem

ali na prodaj ob cesarski cesti v županstvu kanalskem. Kdor bi želel se pogoditi, naj se oglasi pri županstvu v Kanalu.

Lončar Alojz Černe
v Kobaridu

izdeluje vsakovrstne lončene peči in modovnice za ognjišča po najnovejših uzorih. Cene so nizke in dobro blago. Prevzame tudi stavbinske okrase po poslanih načrtih.

Zaloga piva

iz prve

kranjske eksportne pivarne na Vrhniki
v Gorici, Rabatišče št. 18.

prilporeča izhorno pivo v sodčkih in v steklenicah.

Cene zmerne.

Steklenice se polnijo v pivovarni.

Ob enem naznanja podpisani, da odpre
15. marca t. l. v Kapucinski ulici št. 1.

gostilno z vrtom

kjer bo razun piva točil tudi pristna domača
vina. Častitim znancem iz mesta in dežele se
udano prilporeča

Joško Rovn,

zastopnik vrhniške pivovarne.

49 2 - 2

Prodaja

STEINFELDSKO PIVO,
vino in žganje

M. Brass, v Gorici na Kornu

(v bivši Reichovi hiši).

ANTON OBIDIČ

čevljar v Semeniški ulici št. 4 se prilporeča Slovincem
v Gorici in v okolici za blagohotna naročila.

Ozira vreden zaslužek

posebne vrste in dolgotrajnosti ponudi se v vsakej fari
razumljivim, krepostnim in spoštovanim osebam.

Pismena vprašanja pod „9132“, Gradec, poste
res! ante. 32, 25—6

Kathreiner
KNEIPPJOVA SLADNA KAVA

je kot

primes k bobovi kavi

edno zdrava

kavina pijača.

Dobi se povsod, pol kilo
za 25 kr.

Svarilo! Zaradi ničvrednih
ponarejenih izdelkov je
treba paziti na izvirne za-
voje z imenom

Kathreiner

Slovanski obrtniki in trgovci.

Gostilničar Ivan Lisjak

pri „Rajhu“ št. 5. na Kornu, prilporeča svojo
gostilno: vino belo vipavsko in brisko, teran
kraški, pivo steinfeldsko, kuhinja dobra, sobe iz-
vrstne za prenočišče, prostorni hlevi za živino.
Cene primerne.

Trgovec z vinom Anton Čoš,

v Nunki ulici, v Gorici (gostilna pri „belem
zajcu“) prilporeča bogato zalogo vsakovrstnega
belega in črnega vina v sodčkih od 56 l. naprej,
katerega ima v svoji zalogi v gledišni ulici, 20.
Cene zmerne, poštna postrežba.

Fotograf A. Jerkič

na Travniku

prilporeča svoj fotografčni
zavod zavednim Slovincem na
Goriškem.

IVAN DEKLEVA

veletrežec z vinom,

ima v svojih zalogah vseh
vrst domačih in istrskih vin.
Cene zmerne.

Pek Karol Drašček

prilporeča

pekarijo v Riva Corno 4
in podružno prodajalnico kruha
v Semeniški ulici 2.

Svečar J. Kopač v Gorici

Solkanska ulica 9

prilporeča pristne čebelno-voščene sveče
kg po gld. 2-45. Za pristnost jamči s 1000 kron.
Sveče slabjših vrst po jako nizki ceni. Zaloga
kadil za cerkve po gld. 1-20, 1 gld., ter 50 kr. kg.
Razpošilja na vse kraje avstro-ogerske monarhiije.

Trgovec z vinom Ant. Pečenko

Vrtna ulica št. 8.

prilporeča v sodčkih od 56 litrov naprej
pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih,
briskih in istrskih vinogradov. — Cene zmerne,
postrežba točna.
Za pristnost vina jamči.

Anton Kuštrin

v Gosposki ulici št. 23

prilporeča

svojo trgovino raznih jedilnih
potrebščin. Postrežba točna.

Gostilničar Ivan Reja

prilporeča svojo gostilno „pri

golobu“ za vojašnico št. 7.

Vino belo in črno prve vrste.
Kuhinja dobra. Cene zmerne.

Usnjar Franc Bensa

v Ozki ulici 8

prilporeča vsakovrstno usnje,
podplate, kopita, orodje in druge
potrebščine za čevljarje.

Anton Koren

Gosposka ulica 4

prilporeča razno lončarsko, porcelansko in stekleno
blago, reže in uklada šipe ter pripravlja okvirje.

Tovarna piva Fr. Wañek

na Goriškem

prilporeča svojo zalogo goriškega piva.

Andrej Čermelj

na Kornu

prilporeča svojo zalogo razno-
vrstnega jedilnega blaga. —
Postrežba vestna.

Klobučar Anton Fon

v Semeniški ulici

prilporeča svojo bogato zalogo
klobukov in kap ter gostilnico
preskrbljeno z izborn. vini.

Andrej Jakl

Tovarnar kôž v Rupi

p. Miren.

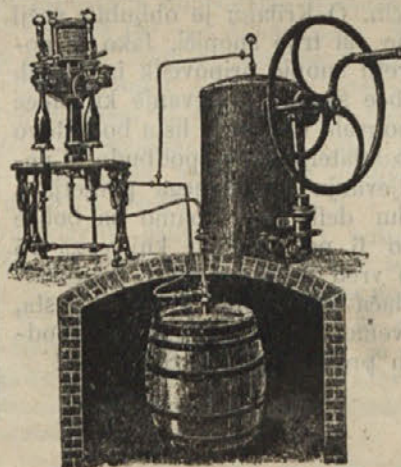
Prodajalnica na Kornu v Gorici.

Papirnica Antona Jeretiča

v Semeniški ulici in za veliko vojašnico
prilporeča vse izdelke, ki spadajo v šolsko in
pisarniško stroko, kakor peresa, svinč-
nike, papir, knjižice itd.

Saunig & Dekleva

glavna zaloga koles „Swift“ v ulici Fran Josipa
št. 4. — Zaloga pušk, streljiva, šivalnih strojev
itd. v nunki ulici št. 16. — Popravljalnica koles
in izdelovalnica žičnih blazin v nunki ulici št. 14.

JOS. VINDYŠ

tovarna strojev in livarna

Praha - Smichov, Vinohradská ulica št. 94.

prilporeča

patentne stočilne stroje

brez zamaševanja in s sočasnim zamašenjem

steklenic.

ZRAČNE TLAČILKE

(lastna iznajdba)

povsem nove, zboljšane sestave, kotle s pumpe, čistila za stekle-
nice, zamašilke in kaprovalke steklenic, tlačilke, parni ven-
tili in zaklopnice vseh vrst iz rdečega zlitka, medenine ali železa od
najmanjšega do največjega obsega.

Coniki na zahtevo brezplačno.